

SAMENVATTING BELEID KERKORDE VANWEGE ANBI-STATUS

De Hersteld Hervormde Kerk bestaat uit 119 lokale (wijk)gemeenten. Deze (wijk)gemeenten zijn regionaal georganiseerd in zes klassicale vergaderingen en landelijk georganiseerd in de generale synode.

In de bewoordingen van art. 2 Boek 2 Burgerlijk Wetboek is de Hersteld Hervormde Kerk het 'kerkgenootschap', waarin de plaatselijke gemeenten en diaconieën de 'zelfstandige onderdelen' zijn. Een Hersteld Hervormde Gemeente is drager van rechten en plichten en bevoegd aan het rechtsverkeer deel te nemen. Het 'eigen statuut' van de Hersteld Hervormde Kerk is de Hersteld Hervormde Kerkorde die gebaseerd is op de Hervormde Kerkorde van 1951. Aan deze kerkorde zijn zowel de lokale (wijk)gemeenten als de landelijke kerk gebonden.

De orde in het leven en werken van de kerk strekt zich uit over:

- de verkondiging van het Woord Gods,
- de bediening van de sacramenten,
- de dienst der gebeden,
- de dienst der barmhartigheid,
- het openlijk belijden van de Naam Gods,
- de zending,
- het getuigenis tegenover overheid en volk,
- de opdracht der Kerk jegens de van het Evangelie vervreemden,
- de catechese,
- de herderlijke zorg,
- het opzicht,
- de behandeling van bezwaren en geschillen,
- de opleiding en vorming van de dienaren des Woords,
- de theologische arbeid der Kerk,
- het inzamelen en beheren van gelden en goederen voor de dienst der Kerk en de roeping ten aanzien van de eenheid der Christelijke Kerk.

GRONDSLAG EN DOELSTELLING

Krachtens artikel X van de kerkorde weet de kerk zich gebonden aan de Bijbel als het enige Woord van God en daarnaast aan de Apostolische geloofsbelijdenis, de geloofsbelijdenis van Nicea en de geloofsbelijdenis van Athanasius, de Heidelbergse catechismus, die van Geneve, en de Nederlandse geloofsbelijdenis met de Dordtse leerregels.

De kerk is, naar het bevel en voorbeeld van Christus, geroepen om aan alle mensen en machten het evangelie te verkondigen, betuigende de bekering tot God en het geloof in Jezus Christus. De voornaamste taak van de kerk is daartoe de verkondiging van het Woord van God en de regelmatige bediening van de sacramenten (Heilige Doop en Heilig Avondmaal). Dit vindt plaats in de kerkdiensten van de gemeente, door middel van onderwijs aan de jeugd en door allerlei andere activiteiten in het

midden van de plaatselijke gemeente. Daarnaast beantwoordt de kerk aan haar roeping jegens de wereld door middel van evangelisatie en zending. Hiertoe zijn in Nederland evangelisatieposten ingericht en is de kerk betrokken bij zendingsgemeenten in Malawi en Suriname.

Naast de verkondiging van het Evangelie, weet de kerk zich geroepen tot de dienst der barmhartigheid. Dit betekent dat de kerk betrokken is op haar leden en hen die dat niet zijn, die te maken hebben met financiële, maatschappelijke of andere noden zowel plaatselijk als wereldwijd. Door diaconale ondersteuning in geld en/of natura wordt hierin door de kerk bijgestaan. In elke gemeente bestaat daartoe een diaconie ten dienste van de uitoefening van het diaconaat.

KERKORGANISATIE

Een gemeente bestaat uit hen “die door openbare belijdenis des geloofs belijdende leden (lidmaten) der kerk zijn geworden; zij, wier inlijving in de gemeenschap der Kerk is bekrachtigd door de Heilige Doop; en zij, die uit Hersteld Hervormde ouders zijn geboren.”¹ Belijdende leden kiezen de lokale kerkenraad die bestaat uit minimaal drie ouderlingen en drie diakenen. Door de kerkenraad wordt een predikant beroepen. De kerkenraad verkiest afgevaardigden naar de classicale vergadering en deze vergadering verkiest op zijn beurt afgevaardigden naar de generale synode. De wijze van verkiezen van deze zgn. ambtelijke vergaderingen is in de kerkorde vastgelegd. Tevens is daar bepaald wie verkiesbaar zijn en wat de zittingsduur van de leden van een ambtelijke vergadering is.

Het moderamen van de kerkenraad, het breed moderamen van de classicale vergadering en het breed moderamen van de generale synode vormen de dagelijks besturen van de verschillende ambtelijke vergaderingen. De leden van deze moderamina worden gekozen uit de leden van de ambtelijke vergaderingen.

De kerkenraad bestaat uit ouderlingen die samen met de predikant het consistorie vormen en diakenen die het college van diakenen vormen. Tevens heeft elke lokale gemeente een college van kerkvoogden, de zgn. kerkvoogdij. De wijze van verkiezen, de samenstelling van de kerkvoogdij, en het plaatselijke reglement cq. de plaatselijke regeling worden elke twaalf jaar in een verkiezing door de stemhebbende leden van de gemeente bepaald. De gemeente wordt in alle vermogensrechtelijke zaken, voor zover niet van diaconale aard, in en buiten rechte vertegenwoordigd door het college van kerkvoogden.

De diaconie is een eigen rechtspersoon in en buiten rechte vertegenwoordigd door het college van diakenen.

De classicale vergadering heeft in het bijzonder tot taak om leiding te geven - met name ook door middel van haar breed moderamen en geadviseerd door haar organen van bijstand - aan het leven en werken van de classis op haar verschillende

¹ *Hersteld Hervormde Kerkorde*, Artikel II-1.

arbeidsvelden en ter hand te nemen al wat het kerkelijk leven in de classis kan bevorderen.

De generale synode geeft leiding aan de kerk, en is bevoegd tot het vaststellen en wijzigen van de kerkorde. Wijzigingen in de kerkorde dienen altijd eerst voorgelegd te worden aan de classicale vergaderingen en aan de kerkenraden alvorens deze definitief kunnen worden vastgesteld door de generale synode (vaststelling in 2e lezing).

Ambtelijke vergaderingen kunnen worden bijgestaan door 'organen van bijstand' die onder verantwoordelijkheid van de betreffende vergadering werkzaam zijn. Organen van bijstand ten dienste van de generale synode zijn er op het gebied van jeugdwerk, zending, evangelisatie, diaconaat, kerkorde, financieel toezicht, opleiding van predikanten en de toelating tot het ambt.

BEZWAREN EN GESCHILLEN

Belanghebbenden kunnen in beroep gaan tegen besluiten van kerkelijke vergaderingen. In ordinantie 19 is daartoe de (onafhankelijke) rechtspraak in de kerk geregeld. Hiertoe zijn twee regionale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen ingesteld. Tegen een uitspraak van een regionale commissie kan hoger beroep worden aangetekend bij de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.

De commissies worden benoemd door de ambtelijke vergaderingen, maar zijn hieraan geen verantwoording schuldig. De werkwijze, bevoegdheden, termijnen en andere bepalingen zijn nauwkeurig in ordinantie 19 verwoord.

FINANCIËEL BEHEER

Op lokaal niveau zijn er twee geldstromen die strikt gescheiden zijn, te weten de:

- 1) diaconale geldstroom, ten behoeve van hulp aan mensen in nood en ter ondersteuning van het maatschappelijk welzijn van hen die dat nodig hebben, op allerlei gebied, zowel lokaal als wereldwijd;
- 2) kerkvoogdelijke geldstroom, ten behoeve van het functioneren van de eigen kerkelijke organisatie(s), de financiële en vermogensrechtelijk belangen van de gemeente, zoals: personeelskosten, onderhoud gebouwen, kosten preekbeurten, vergaderkosten etc.

Zowel diaconale als kerkvoogdelijke gelden worden verkregen door middel van collecten tijdens de kerkdiensten, giften, legaten, acties en andere vrijwillige bijdragen. De bestedingscriteria voor de diaconale en de kerkvoogdelijke gelden zijn kerkordelijk vastgelegd. Wanneer er sprake is van vermogen dan worden de revenuen daarvan aangewend ten behoeve van de doelstelling.

Leden van de kerkenraad en/of colleges ontvangen geen beloning nog presentiegelden voor de uitoefening van hun taken. Wel kan voor gemaakte onkosten een vergoeding worden verstrekt.

VERANTWOORDING FINANCIËEL BEHEER

Verantwoording op plaatselijk niveau over het gevoerde financiële beleid wordt door het college van diakenen afgelegd aan de kerkenraad, en door het college van kerkvoogden aan de kerkenraad of aan het college van notabelen.

Jaarlijks voor 1 mei wordt door het college van diakenen en het college van kerkvoogden de jaarrekening opgesteld. De controle van de jaarrekening wordt verricht door een accountant en/of door middel van een kascontrolecommissie. De jaarrekening wordt vervolgens ter goedkeuring en definitieve vaststelling voorgelegd aan de kerkenraad of het college van notabelen (toezichthouders). Na vaststelling van de plaatselijke jaarrekening wordt ook een samenvatting van de jaarrekening gepubliceerd in de plaatselijke kerkbode en wordt de vastgestelde jaarrekening in haar geheel gedurende ten minste vijf werkdagen ter inzage gelegd voor de gemeenteleden. Tevens wordt ter kennisname een afschrift van de jaarrekening toegestuurd aan de landelijke kerk, respectievelijk de generale diaconale commissie en de commissie toezicht en financiën.

Eigendommen en bezittingen die een andere dan plaatselijke bestemming worden namens de generale synode beheerd door de commissie toezicht en financiën. De inkomsten voor dit algemeen landelijk kerkenwerk worden onder andere verkregen vanuit collecten en giften en een jaarlijks quotum te heffen ten laste van de plaatselijke gemeenten. De administratieve uitvoering is in handen van het (landelijk) Kerkelijk bureau. Het kerkelijk bureau stelt de jaarrekening op. Deze jaarrekening wordt gecontroleerd door een accountant in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. De jaarrekening wordt vastgesteld door de commissie toezicht en financiën en ter goedkeuring en definitieve vaststelling aangeboden aan de generale synode.

TOEZICHT OP DE ANBI- VOORWAARDEN

Het toezicht op kerkelijk bezittingen en gelden van gemeenten en kerk wordt uitgeoefend door de Commissie toezicht en financiën. Zij is tevens gerechtigd om toe te zien op de naleving van de ANBI- voorwaarden. Dit toezicht strekt zich uit over alle kerkelijke lichamen, organen en administraties, voor zover niet van diaconale aard. De praktische uitvoering is in handen van het kerkelijke bureau. Voor diaconieën is dit toezicht toegewezen aan de generale diaconale commissie.

De classicale vergadering houdt het opzicht over de gemeenten door die periodiek te bezoeken. Dit bezoek aan de gemeenten wordt 'visitatie' genoemd. De visitatie heeft ten doel om toezicht uit te oefenen op wijze waarop de gemeenten hun taak en doelstelling uitoefenen en of de ambten en functies op kerkordelijke wijze worden vervuld. Omdat het toezicht van de commissie toezicht en financiën zich niet uitstrekt over een aantal gemeenten met zogenoemd 'vrij beheer', worden door het opzicht van de classes ook deze gemeenten gecontroleerd op de handhaving van de ANBI voorwaarden.